

Həsən Vüqar oğlu Qənbərov
AMEA İqtisadiyyat İnstitutu, doktorant
E-mail: hasan.ganbarov@hotmail.com
UOT: 336.71; JEL: G21; G29.

Azərbaycanda bank sektorunun rəqabətqabiliyyətliliyinin qiymətləndirilməsi

Xülasə

Tədqiqatın əsas məqsədi Azərbaycanda bank sektorunda rəqabətqabiliyyətliliyin qiymətləndirilməsindən ibarətdir. Tədqiqat zamanı sistemli təhlil, analitik prosedurlar, müqayisəli qiymətləndirmə kimi üsullardan istifadə olunmuşdur. Məqalədə həmçinin müəssisənin rəqabət qabiliyyətliliyinin qiymətləndirilməsi və artırılması metodlarından istifadə olunmuşdur. Qeyd edilən metodlardan istifadə edilərək Azərbaycanda bank sektorunun Herfindahl-Hirschman indeksi hesablanmışdır. Alınan əsas nəticə ondan ibarətdir ki, 2020-2021-ci illərdə aktivlərə görə ən yüksək konsentrasiya əmsalı Azərbaycan Beynəlxalq Bankında olmuşdur. Başqa sözlə bankların aktivlərə görə təsnifatı göstərir ki, Azərbaycanda bank bazarı “konsentrasiya olunmamış bazarlara” aiddir. Bank sektorunda təmərküzləşmə riski yüksəkdir. Bu baxımdan bank sektorunda rəqabətqabiliyyətliliyin artırılması üçün təmərküzləşmənin azaldılması və digər bankların da inkişaf etdirilməsinə şərait yaradılması xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

***Açar sözlər:** bank sektoru, rəqabət qabiliyyətlilik, təmərküzləşmə, risk, kredit*

Giriş

Müasir dövrdə rəqabətqabiliyyətlilik hər bir ölkədə həm hökumətin, həm müəssisələrin, həm də sahibkarların diqqət mərkəzində duran başlıca məsələlərdəndir. Bank sektoru maliyyə sistemindəki çəkisinə görə milli iqtisadiyyatlar üçün son dərəcə əhəmiyyətlidir. Belə böyük bir sistemdə baş verə biləcək pozulmaların və ya inkişafın ölkələrin iqtisadiyyatlarına təsir göstərməsi qaçınılmazdır. Bu səbəbdən bank sektorunun güclü və səmərəli fəaliyyət göstərməsi mühüm iqtisadi nəticələrə malikdir. Banklar ölkə iqtisadiyyatının böyüməsində və inkişafında fəal rol oynayan əmanətlərdən istifadə edib onu yenidən bazara yönəltməlidirlər. Belə bir şəraitdə bankların qəbul etdiyi maliyyə qərarları ölkə iqtisadiyyatının gələcəyi üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Dünya təcrübəsi aydın şəkildə göstərir ki, istənilən ölkədə rəqabətin səmərəli təşkil edilməsi ölkə əhalisinin maddi rifahının yaxşılaşdırılmasının ən önəmli şərtidir. Əslində bank sektorunda və banklararası rəqabət inkişafının və sağlam dayanıqlığın elementidir. Buna görə də bank sisteminin səmərəli inkişafına, onun rəqabət aparmasına təsir edən amillərin müəyyənləşdirilməsi və sistemləşdirilməsi olduqca vacibdir[4]. Digər sahələrdən fərqli olaraq bank sistemində rəqabət dinamik bir prosesdir və bu sistemdə fəaliyyət göstərən bütün banklar malik olduqları bazarda güclü mövqe tutmağa çalışırlar. Bank strategiyasının mövcudluğu adətən rəqabətin simvolu hesab edilir. Daha dəqiq desək, banklar adətən ən yaxşı imkanları əldə etmək və böyük mənfəət əldə etmək məqsədilə bank xidmətləri bazarında uzunmüddətli üstünlüklərə nail olmağa çalışırlar.

Metodologiya

Bank sektorunda rəqabət yanaşmaları strukturalist yanaşmalara struktur-davranış-performans paradigması, əməkdaşlıq fərziyyəsi, effektiv struktur hipotezası, Herfindahl-Hirşman İndeksi aiddir. Struktur-Davranış-Performans Modeli: İqtisadi və ya bazar strukturu, davranış və performans arasındakı əlaqəni izah edir. Təşkilati struktur (mühit), təşkilati davranış və performans (uğur) arasındakı əlaqəni araşdırır və müəyyən edir. Bu yanaşmaya görə, sənayenin fəaliyyəti bazarın strukturundan asılı olaraq, alıcı və satıcıların bazardakı davranışından asılıdır; bazar strukturu isə texnologiya və tələb kimi fundamental şərtlərdən asılıdır. Buna görə də quruluş; davranış və performans göstəriciləri kimi istifadə olunur. Bazarın strukturu (mükəmməl rəqabət, inhisarçılıq, monopoliya rəqabəti, oliqopoliya) ümumiyyətlə təmərküzləşmə əmsalları ilə

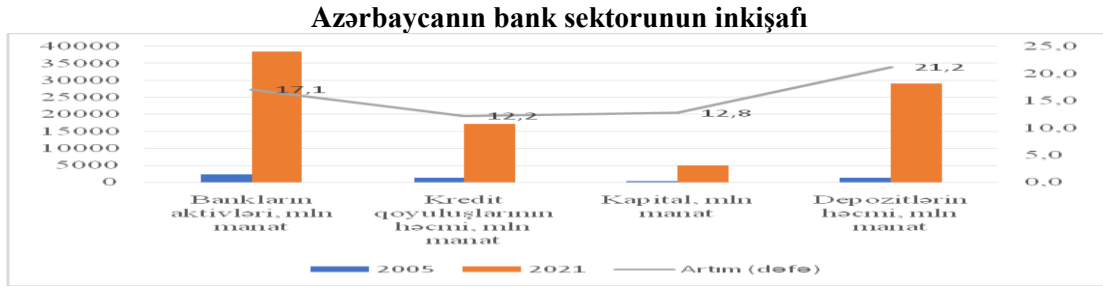
müəyyən olunduğu halda, performans bazarın güc meyarları olan gəlir dərəcəsi, qiymət-xərc fərqi ilə ölçülür. Davranış, digər tərəfdən, müəssisələrin müvafiq bazar strukturunda rəqabətli və ya əlaqələndirici qərarlar qəbul etməsinə aiddir. Qiymət, “Tədqiqat və inkişaf” araşdırmaları, reklam, istehsal, texnologiya seçimi, dağıdıcı qiymət tətbiqləri, birləşmələr kimi qərarlar müəssisə davranışına misal ola bilər. Əməkdaşlıq hipotezi: Bainin (1951) “məsləhətçi fərziyyəsi”nə görə, bazarın konsentrasiyası ilə gəlirlilik arasında xətti əlaqə vardır, ona görə də konsentrasiya ilə bazarın fəaliyyəti (rəqabətli struktur) arasındakı əlaqə tərs mütənasibdir. Kredit qiymətlərinin yüksəlməsinə gətirib çıxarır. Depozitlər üzrə aşağı faiz dərəcələrini proqnozlaşdırır. Rəqiblər öz strategiyalarını inkişaf etdirmək üçün bir-birlərinin davranışlarından məlumat kimi istifadə edirlər. [1]. “Etkin Yapı” Hipotezi: Effektiv struktur hipotezi konsentrasiya ilə gəlirlilik arasındakı əlaqəni qəbul etsə də, konsentrasiyanın tək-cə firmalar arasında təsadüfi razılışmaları ehtiva etmədiyini və bunun rəqabət mühitində baş verə biləcəyini vurğulayır. Başqa sözlə, bazarın təmərküzləşməsi ilə gəlirlilik arasında müsbət əlaqə olsa da, bu əlaqə səbəbli deyil. [2]. Herfindahl-Hirschman indeksi: HHI indeksi bazar konsentrasiyasının təhlilində ən çox istifadə edilən üsullardan biridir. HHI bazardakı bütün firmaların bazar paylarının kvadratlarının cəmidir (faizlə). HHI-ya görə, mükəmməl rəqabət mühitini göstərən vəziyyət istənilən sektorun HHI dəyərinin 1000-dən aşağı olmasını tələb edir. Dəyəri 1000-dən aşağı olan bazara “konsentrasiya olunmamış bazarlar” deyilir. 1000 ilə 1800 arasındakı HHI dəyərləri sənayenin "ideal" rəqabət mühitində olduğunu göstərir və bu bazarlar "aşağı cəmlənmiş bazarlar" adlanır. Nəhayət, HHI dəyəri 1800-dən yuxarı qalxdıqda, bazar oliqopoliti hesab edilə bilər və bu bazarlar “yüksək konsentrasiyalı bazarlar” adlanır. Bazarda çoxlu iştirakçı varsa və onların bazar payları bərabərsə, HHI sıfıra yaxınlaşır. Bu bazar növü Atomistik Bazar adlanır. Bazarda yalnız bir firma varsa, o, 10.000 (və ya 1) dəyərini alır [3]. Struktur yanaşmalar cəmlənmiş bazarların rəqabətə davamlı olmadığını güman edir, çünki potensial rəqabətin dərəcəsindən asılıdır. Bank sistemində təmərgüzləşməni xarakterizə edən göstəricilərdən biri də dekompozisiya indeksidir. Metodoloji baxımdan dekompozisiya indeksi oliqopolik təmərküzləşməni daha yaxşı əks etdirir və aşağıdakı kimi hesablanır. Burada D- dekompozisiya indeksi, n-bankların sayını, s_i - i bankının əmanətinin həcmi göstərir.

Azərbaycanda bank sektorunun müasir vəziyyəti

Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra həyata keçirilən iqtisadi islahatlar və dünya bazarına neft ixracının artması ilə ÜDM-in və ixracın həcmi sürətli artmış, əhlinin sosial vəziyyəti yaxşılaşmışdır. İqtisadiyyatda artımın olması və əhlinin nominal gəlirlərinin artması bank sektorunun inkişafına da ciddi təsir göstərmişdir. Bankların inkişaf etməsi ilə yanaşı sektorda rəqabətin artması və Mərkəzi Bankın 2010-cu ildə bank kapitalına minimum tələbin 10 mln manatdan 50 mln manata çatdırılması bank sektorunun formalaşmasında mühüm rol oynamışdır. 2015-ci ildə Azərbaycanın milli valyutası manatın 2 dəfədən çox uculaşması bank sektoruna ciddi təsir göstərmiş bə bəzi bankların bağlanmasına səbəb olmuşdur. Belə ki, 2005-ci ildə ölkədə 44 bank fəaliyyət göstərmiş və 2010-cu ildə daha bir bank yaranaraq bankların sayı 45-ə çatmış, ancaq 2015-ci il devalvasiyasında sonra 15 bank bağlanaraq bankların sayı 30-a düşmüşdür. 2020-ci ildə isə 4 bank bağlanmış və hazırda ölkədə mövcud bankların sayı 26-dır. Bank sektoru bu dövrdə bütün göstəricilər üzrə kəskin artmışdır. Belə ki, Qrafik 1-dən görüldüyü kimi, 2021-ci ildə Azərbaycanda bank sektorunun aktivlərinin həcmi 2005-ci ilə müqayisədə 17.1 dəfə, kredit qoyuluşlarının həcmi 12.2 dəfə, bank kapitalının həcmi 12.8 dəfə, depozitlərin həcmi isə 21.2 dəfə artmışdır. Bank sektorunda səmərəlilik göstəriciləri üzrə də artım baş vermişdir. Belə ki, 2005-ci ildə bank aktivlərinin ÜDM-də xüsusi çəkisi 18%, kredit qoyuluşlarının həcmi qeyri neft ÜDM-də xüsusi çəkisi 23.8% olsa da, 2021-ci ildə müvafiq olaraq 41.4 və 29.6% təşkil etmişdir.

Qrafik 1.

Mənbə: Qrafik AMB, Azərbaycan Banklar Assosiyasının məlumatları əsasında müəllif tərəfindən hesablanıb.

Azərbaycanda bank sektorunun rəqabətqabiliyyətliliyi

Qeyd edilən metodologiya əsasında Azərbaycanda banklar arasında inhisarçılığın və ya ölkənin bank sistemində rəqabətin ölçülməsi üçün 2020-2021-ci illər üzrə Herfindahl-Hirschman indeksini bankların aktivləri üzrə hesablayaq.

Cədvəl 1.

Bankların aktivlərinə görə HHI

Bankın adı	2020	2021
ASB	8.1	4.5
AzərTürk Bank	1.3	1.1
Bank Avrasiya	0.2	0.2
Bank BTB	1.2	0.9
Bank Melli Iran	0.1	0.1
Bank of Baku	1.6	1.7
Bank Respublika	10.4	10.3
Bank VTB	0.3	0.4
Express Bank	1.0	0.8
Günay Bank	0.6	0.4
ABB	781.8	891.5
Kapital Bank	265.9	304.3
Mughan Bank	3.4	3.4
Naxçıvan Bank	0.9	0.8
Pakistan	0.0	0.0
PAŞA Bank	295.8	277.6
Premium Bank	4.2	3.9
Rabitə Bank	6.7	7.0
Turan Bank	3.0	3.5
Uni Bank	6.5	7.3
Xalq Bank	53.9	37.0
Yapı Kredi Bank	1.2	1.1
Yelo Bank	1.5	1.9
Ziraat Bank	0.9	1.0

Mənbə: Cədvəl AMB, Azərbaycan Banklar Assosiyasının məlumatları əsasında müəllif tərəfindən hesablanıb.

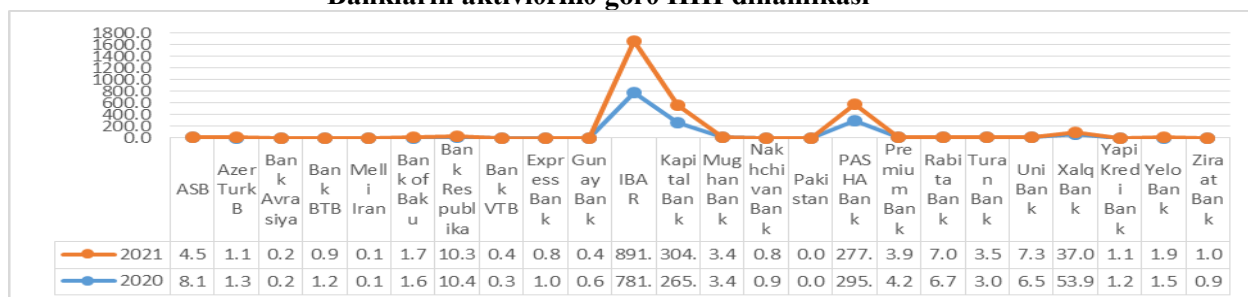
Qrafik və cədvəl göstərir ki, 2020-2021-ci illərdə aktivlərə görə ən yüksək konsentrasiya əmsalı Beynəlxalq Bankında olmuşdur ki, bu da bankın aktivlərinin ümumi dəyəri üzrə indeksin 1000-dən aşağı olduğunu göstərir. Başqa sözlə bankların aktivlərə görə təsnifatı göstərir ki, bazar

“konsentrasiya olunmamış bazarlara” aiddir. Həmçinin yuxarıda qeyd etdiyimiz metodologiya əsasında Azərbaycanda bankların fiziki şəxslərin cəlb etdikləri əmanətlər üzrə *dekompozisiya* indeksi aşağıdakı kimidir.

Qrafik 2.

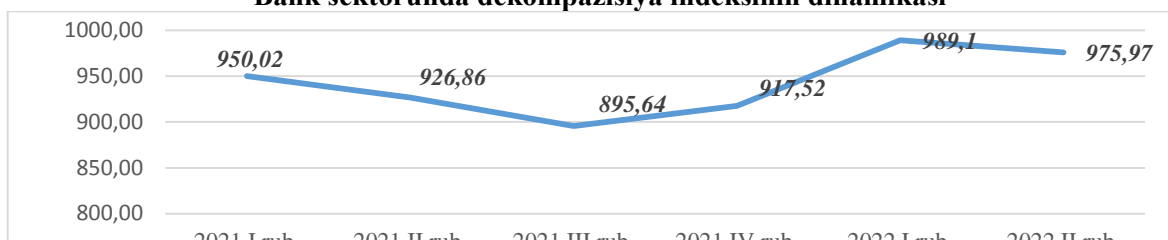
Bankların aktivlərinə görə HHI dinamikası

Mənbə: Qrafik AMB, Azərbaycan Banklar Assosiyasının məlumatları əsasında müəllif tərəfindən hesablanıb.

Qrafik 3.

Bank sektorunda dekompozisiya indeksinin dinamikası

Cədvəl 2.

Dekompozisiya indeksi əsasında 2021-ci ilin bütün rübləri və 2022-ci ilin ilk iki rübü nəzərə alınmaqla Azərbaycanda bankların təmərgüzləşmə əmsalları

Bankın adı	Ədədi orta	Standart səhv
"Paşa Bank" ASC	228.90	118.9
"Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC	228.08	34.3
"Kapital Bank" ASC	220.87	47.9
ASC "XALQ" Bankı	84.05	64.5
"ACCESSBANK" QSC	39.75	1.2
"Azərbaycan Sənaye Bankı" ASC	16.95	10.3
"UNIBANK" KB ASC	39.45	10.8
"Bank Respublika" ASC	20.94	7.5
"PREMIUM BANK" ASC	10.53	4.6
"Rabitabank" ASC	8.69	4.2
"TURANBANK" ASC	7.41	0.2
"Mughanbank" ASC	7.55	1.4
"YELO BANK" ASC	9.57	2.9
"Bank of Baku" ASC	8.85	8.3
"Expressbank" ASC	1.95	0.2
Bank "BTB" ASC	1.79	0.5
"Azər-Türk Bank" ASC	3.41	5.9
"Günay Bank" ASC	0.83	0.3
Yapı Kredi Bank Azərbaycan QSC	1.51	2.4
"Ziraat Bank Azərbaycan" ASC	0.54	0.2
BANK VTB (AZƏRBAYCAN) ASC	0.33	0.2
"Bank Avrasiya" ASC	0.21	0.0
"AFB BANK" ASC	0.22	0.3
"Naxçıvanbank" ASC	0.08	0.0
Melli İran Bankı Bakı filialı	0.03	0.0
Pakistan Milli Bankının Bakı filialı	0.03	0.0
Cəmi	942.52	327.04

Mənbə: Cədvəl AMB-nin məlumatları əsasında müəllif tərəfindən hesablanıb

Styudentin *t*-paylanmasına (*t*-test) əsasən ədədi orta göstəricisi standart kənarlaşma göstəricisinin xeyli kiçik ədəd (ümumi qiymətləndirməyə görə 40%-indən də kiçik) olarsa onda həmin göstəricinin aldığı qiymət 95% əhəmiyyətlidir. Qeyd edilənlər onu göstərir ki, qeyd edilən

cədvəlin standard səhvi ədədi ortanın 34.7% həcmindədir. Başqa sözlə, Azərbaycanda bankların əmanət bazarında təmərgüzləşməsinin 34.7% olması 95% reallığı əks etdirir. Rəqabətin bank sektorunda sabitliyə təsirlərinin araşdırılması bir çox cəhətdən vacibdir. Belə bir araşdırma ilk növbədə rəqabət və sabitlik arasında dilemmənin olması fikrini və ona qarşı çıxan fikirlərin fundamental əsaslarını başa düşməyə imkan verəcəkdir. Həmçinin rəqabətin sabitliyə mümkün mənfi təsirlərinin qarşısını almaq üçün qaydaların müəyyən edilməsini asanlaşdıracaqdır. Digər tərəfdən, sabitliyin əhəmiyyəti bank sektorunda rəqabət siyasətində rəqabət-sabitlik münasibətinin nəzərə alınmasını tələb edə bildiyindən rəqabətin sabitliyə təsirlərinin müəyyən edilməsi də rəqabət siyasətinin effektiv həyata keçirilməsi üçün bələdçi ola bilər. Məlumdur ki, istənilən ölkədə rəqabət şərtləndirən amillərdən biri də milli valyutanın məzənnəsidir. Valyutanın məzənnəsi həm milli iqtisadiyyatda tərəfdaş ölkələrlə xarici ticarətin stimullaşdırılmasında və həm də bank sektorunda mübadilə məzənnəsi və banklarda öhdəliklərin həddinin müəyyən olunması baxımından aktualdır. Bu baxımdan aşağıdakı diaqrama nəzər salaq. Mərkəzi Bankın valyuta məzənnəsi ilə bağlı hesablamaları və açıqlamaları onu deməyə əsas verir ki, milli valyutanın ABŞ dollarına nəzərən məzənnəsi rəqabətin təmin olunacağı səviyyədə saxlanılır. Bununla yanaşı sistem böhranlarının vurduğu zərərin çox yüksək olması tarix boyu bank sektorunda sabitliyin qorunmasının siyasət prioritetinə çevrilməsinə səbəb olmuşdur. Bu məqsədlə uzun illər bank fəaliyyəti ciddi şəkildə tənzimlənirdi. Bankların həddindən artıq risk götürərək qeyri-sabitlik yaratmasının qarşısını almaq üçün faiz dərəcələri, əmanət və kreditlərin həcmi və məbləği, fəaliyyət sahələri və sektora giriş məhdudlaşdırılmışdır. Sözügedən məhdudiyyətlər bankların riskini azaltmaqla yanaşı, həm də onların bir-biri ilə rəqabət aparmasının qarşısını alır. Əslində, bankları həddindən artıq riskə sövq edərək qeyri-sabitlik yaratdığı üçün banklar arasında rəqabətin məhdudlaşdırılması lazım olduğu irəli sürülüb. Bundan əlavə, bazar gücü və gəlirliliyi yüksək olan bankların daha güclü olması və təmərküzləşmiş bank sektorunun daha stabil olması inamı üstünlük təşkil etmişdir. Bunun nəticəsidir ki, dünyanın bir çox ölkələrində təmərküzləşmə siyasəti həyata keçirilməyə başlandı və sektora giriş məhdudlaşdırıldı və bank birləşmələrinə böyük ölçüdə icazə verildi. Ölkədə bank sektoru üzrə təmərgüzləşmə, rəqabətin aşağı olması sektorun inkişafına mane olan əsas amildir. Ümumiyyətlə, bank sektorunun SWOT təhlilini belə qiymətləndirmək olar: Güclü tərəflər: Daim böyüyən və balanslaşdırılmış iqtisadi mühit; Paritet dəyişikliyi olmayan möhkəm milli valyuta; Beynəlxalq böhranın təsirlərinin azlığı; Mərkəzi Bankın səmərəliliyinin artırılması; ÜDM-in artması ilə aktivlərin artımı; Azərbaycanda fəaliyyət göstərən bütün banklar Beynəlxalq Banklararası Təşkilatın (SWIFT sisteminin) üzvləridir; Risklərin idarə edilməsinin inkişafı və institusionallaşdırılması sahəsində mühüm irəliləyişlər əldə edilmişdir; Maliyyə sektorunun inkişaf potensialı vardır; Bankların inkişaf etmiş filial şəbəkəsi vardır. Zəif tərəflər: ÜDM-ə nisbətən çox kiçik bank sistemi; Bankların aşağı gəlirliliyi; Bankların aşağı kapitalı; Bank məhsul və xidmətlərinin sayının az olması; Problemlı kreditlərə görə aşağı gəlirlilik; Təcrübəli işçilərin kifayət qədər olmaması; Texnoloji strukturun zəifliyi; Nağd pula əsaslanan geniş miqyaslı qeyri-formal iqtisadiyyat; Aşağı depozit həcmi; Zəif şirkət idarəetmə mədəniyyəti; Maliyyə aktivlərinə tələbat aşağı olması. Vasitəçilik qiyməti çox yüksəkdir. Buna görə də daxili bankların xarici banklara qarşı rəqabət qabiliyyəti zəifdir. Qiymətli kağızlar bazarının inkişaf etməməsi. İmkanlar: İqtisadiyyatın davamlı inkişafı; Neftin qiymətinin artmasının iqtisadiyyata müsbət təsiri; Qeyri-formal iqtisadiyyatın azaldılması üzrə tədbirlər; Dövlət mülkiyyətində olan banklarının sayının az olması; İnsanların bank xidmətlərinə tələbatının artması; İnsanların gəlirlərinin artırılması; İri beynəlxalq banklar tərəfindən rəqabətin olmaması; Bazar sistemə keçidin sürətləndirilməsi; Azərbaycan iqtisadiyyatının dünya iqtisadiyyatına inteqrasiyası; Azərbaycanın beynəlxalq əlaqələrinin inkişafı; Adambaşına düşən gəlirin artırılması; İdxal və ixrac əməliyyatlarında artımlar. Təhlükələr: Neft iqtisadiyyatından həddən

artıq asılılıq; Bank işçilərinin bilik və bacarıqlarına görə əməliyyat riskləri; Kapitalın məbləğinin ildən-ilə artması; Qapalı və səmərəsiz rəqabət.

Nəticə

Azərbaycanda bank sektorunun istər statistik və istərsə də riyazi hesablamaları onu deməyə əsas verir ki, ilk növbədə bu sektorda rəqabətin təmini və daha da inkişaf etdirilməsi üçün potensial imkanlar var. Belə ki, HHİ indeksi üzrə hesablamalar göstərdi ki, konsentrasiya səviyyəsi üzrə ən yüksək dəyər Azərbaycan Beynəlxalq Bankındadır. Lakin bu bankda belə aktivlər üzrə konsentrasiya səviyyəsi 1000 belə deyil. Eyni zamanda, aktivlər üzrə 3 iri bankın təmərgüzləşmə həddi 56%, 5 bankın 65% və 10 bank üzrə isə 76%-dir. Həmçinin bank sektorunda əmanətlər üzrə də təmərgüzləşmə mövcuddur. Hesablamalara görə, Azərbaycanda bankların əmanət bazarında təmərgüzləşməsinin 34.7% olması 95% reallığı əks etdirir. Bu baxımdan bank sektorunda rəqabətqabiliyyətliliyin artırılması üçün təmərküzləşmənin azaldılması və digər bankların da inkişaf etdirilməsinə şərait yaradılması xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Ədəbiyyat

1. Grossman, G. M, Helpman, E., Comparative Advantages and Long Run Growth., American Economic Review, September 1990.
2. Kotan Zelal, "Uluslararası Rekabet Gücü Göstergeleri; Türkiye Örneği", TCMB, Araştırma Genel Müdürlüğü, Ankara. 2002
3. HEFFERNAN, Shelagh, Modern Banking, John Wiley & Sons, Chichester, 2005.
4. PARASIZ, İlker, Modern Bankacılık Teori ve Uygulama, İstanbul, 2000

Гасан Вугар оғлу Ганбаров

Оценка конкурентоспособности банковского сектора Азербайджана

Резюме

Основной целью исследования является оценка конкурентоспособности банковского сектора Азербайджана. В ходе исследования использовались такие методы, как систематический анализ, аналитические процедуры и сравнительная оценка. Также в статье использованы методы оценки и повышения конкурентоспособности предприятия. С использованием указанных методов был рассчитан индекс Herfindahl-Hirschman банковского сектора Азербайджана. Основным полученным результатом заключается в том, что в 2020-2021 годах самый высокий коэффициент концентрации по активам был у Международного банка Азербайджана. Другими словами, классификация банков по активам показывает, что банковский рынок Азербайджана относится к «неконцентрированным рынкам». Риск концентрации в банковском секторе высок. С этой точки зрения для повышения конкурентоспособности в банковском секторе особое значение имеет снижение концентрации и создание условий для развития других банков.

Ключевые слова: банковский сектор, конкурентоспособность, концентрация, риск, кредит.

Hasan Vugar Ganbarov

Evaluation of the competitiveness of the banking sector in Azerbaijan

Summary

The main purpose of the study is to evaluate the competitiveness of the banking sector in Azerbaijan. Methods such as systematic analysis, analytical procedures, and comparative evaluation were used during the research. The article also used the methods of evaluating and increasing the competitiveness of the enterprise. Using the mentioned methods, the Herfindahl-Hirschman index of the banking sector in Azerbaijan was calculated. The main result obtained is that in 2020-2021, the highest concentration coefficient in terms of assets was in the International Bank of Azerbaijan. In other words, the classification of banks according to assets shows that the banking market in Azerbaijan belongs to "unconcentrated markets". The risk of concentration in the banking sector is high. From this point of view, in order to increase competitiveness in the banking sector, it is of particular importance to reduce concentration and create conditions for the development of other banks.

Keywords: banking sector, competitiveness, concentration, risk, credit

Elmi redaktor: i.e.d., dos. Y.Məmmədov

Daxil olub: 20.12.2022.

Çapa qəbul olunub: 28.12.2022.